

Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

Příloha důvodové zprávy k návrhu celního zákona.

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu zákona: Celní zákon	
Zpracovatel / zástupce předkladatele Ministerstvo financí Generální ředitelství cel	Předpokládaný termín nabytí účinnosti: 1. května 2016
Implementace práva EU: Ano - uveďte termín stanovený pro implementaci: 1. května 2016 - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU: Ano	
2. Cíl návrhu zákona	
<p>Cílem návrhu zákona je v návaznosti na přímo použitelný předpis, kterým je nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, v platném znění a jeho prováděcí předpisy, právní úprava těch oblastí celnictví, které jsou výše uvedenými evropskými právními normami výslovně ponechány na národní úrovni. Zároveň návrh bude reagovat na problémy spojené s aplikací některých ustanovení dosavadní právní úpravy v praxi.</p> <p>V rámci připravovaného nového celního zákona by měla být dotčena úprava oblastí a institutů, jejichž provedení vyplývá z celního kodexu Unie. Jedná se např. o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • úpravu místní příslušnosti celního úřadu, • lhůtu 10 let pro archivaci/úschovu dokladů vztahujících se k dovozu, vývozu nebo tranzitu zboží, • definici celního prostoru, • náležitosti rozhodnutí v celním řízení včetně jeho specifik, • oblast zajištění celního dluhu, včetně specifikace forem jistot (složením hotovosti, závazkem ručitele a zřízením zástavního práva) a druhu jistot akceptovatelných na území České republiky, podmínky pro vydání povolení/schválení ručitele pro jednotlivé druhy jistot, způsob nakládání s jednotlivými jistotami, proces zrušení a zániku povolení vydaného v souvislosti se zajištěním celního dluhu, • správního trestání. <p>Současně se nově upravují následující instituty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definice celního řízení, • precizace institutu celních kontrol, • fikce doručování při nepřímém zastoupení. <p>Zavádí se institut rozhodnutí předběžné povahy „zadržení věci“ na základě celní kodexu Unie, tedy ne zadržení jen pro účely správního trestání a možnost zajištění cla osobou odlišnou od dlužníka a opakované použití částky sloužící k zajištění cla.</p>	

3. Agregované dopady návrhu zákona
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano
<p>Celní správa České republiky nutné změny v IT realizuje formou dotace z programu IROP pro programové období 2014 – 2020, resp. z již narozpočtovaných prostředků státního rozpočtu.</p> <p>Přepokládá se úspora na straně Celní správy České republiky ve výši cca 18,2 mil. Kč.</p>
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: Ano
<p>Regulace se dotkne dovozců, vývozců a případně dalších osob, které se podílejí na obchodních operacích, tj. právnické a fyzické osoby, které dováží a vyváží zboží na/z celního území Evropské unie.</p> <p>Předpokládá se úspora na straně soukromých osob (nejčastěji podnikatelských subjektů) ve výši cca 11,5 mil. Kč.</p>
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ne
3.4 Sociální dopady: Ne
3.5 Dopady na životní prostředí: Ne

Obsah

1	Důvod předložení a cíle	5
1.1	Název	5
1.2	Definice problému.....	5
1.3	Popis existujícího právního stavu v dané oblasti	5
1.4	Identifikace dotčených subjektů.....	6
1.5	Popis cílového stavu.....	6
1.6	Zhodnocení rizika	7
2	Návrh variant řešení.....	7
2.1	Návrh možných variant řešení (včetně varianty nulové).....	7
3	Vyhodnocení nákladů a přínosů.....	8
3.1	Identifikace nákladů a přínosů.....	8
3.2	Náklady a nevýhody	8
3.3	Přínosy a výhody	9
3.4	Vyhodnocení variant.....	11
4	Návrh řešení	13
4.1	Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení.....	13
5	Implementace doporučené varianty a vynucování	13
6	Přezkum účinnosti regulace	13
7	Konzultace a zdroje dat.....	13
8	Kontakty na zpracovatele RIA.....	Chyba! Záložka není definována.

1 Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh celního zákona.

1.2 Definice problému

Stávající nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění, bylo nahrazeno nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (dále jen „celní kodex Unie“). Celní kodex Unie je částečně účinný od 30. října 2013, a to z důvodu tvorby prováděcích a delegovaných aktů, plné účinnosti však nabývá až od 1. května 2016.

Pokud by tedy 1. května 2016 nebyla účinná národní úprava nového celního zákona, i přes přímou použitelnost celního kodexu Unie, by v praxi nastaly aplikační problémy, které by se dotkly nejen výkonu státní správy v dané oblasti, ale zejména podnikatelské veřejnosti, které by nemohly být garantovány postupy, které vyplývají z celního kodexu Unie a i samotný výkon působnosti orgány Celní správy České republiky by činil problémy.

Pokud 1. května 2016 nebude účinný „nový celní zákon“, který by nahradil zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon z roku 1993“), potom by národní úprava nebyla v souladu s předpisem Evropské unie, tzn., že např. nově zaváděných institutů by neměla oporu v národním právu a tím by byla obtížně aplikovatelná a ne vždy správně.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Celní problematika je upravena zejména právními předpisy Evropské unie, které mají charakter nařízení, tj. právními předpisy, které jsou v České republice přímo vnitrostátně účinné. Národní právní úpravou tak mohou být upraveny pouze ty oblasti činnosti orgánů Celní správy České republiky, které jsou pro řádný výkon celní služby nezbytné, a buďto nejsou vůbec obsaženy v právní úpravě Evropské unie (např. správní trestání), anebo obsaženy v právní úpravě Evropské unie sice jsou, ale je na místě, aby vzhledem k praktickým potřebám výkonu celní služby, a to i ve vztahu k veřejnosti, byly upraveny podrobněji. Národní právní úprava v celní oblasti přichází do úvahy rovněž tehdy, pokud přímo použitelné předpisy Evropské unie výslovně odkazují na národní právní úpravu nebo se o ní zmiňují.

V rámci přímo použitelných právních předpisů je úprava celní problematiky upravena v současnou chvíli zejména v těchto právních předpisech

- nařízení Rady č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- nařízení Rady č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- nařízení Rady (ES) č. 1172/95, o statistice obchodu se zbožím Společenství a členských států s třetími zeměmi, v platném znění,

- nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91, v platném znění.

Adaptačním tuzemským právním předpisem je stávající celní zákon z roku 1993, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1993. Jedná se o právní normu, která byla za dobu své účinnosti již mnohokrát novelizována a v současné době je většina ustanovení již vypuštěna.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Celní správa České republiky (dále jen „celní správa“) jako soustava správních orgánů a ozbrojený bezpečnostní sbor, která vykonává správu cla.

Dovozci, vývozci a případně další osoby, které se podílejí na obchodních operacích, tj. právnické a fyzické osoby, které dováží a vyváží zboží na/z celního území Evropské unie.

1.5 Popis cílového stavu

Stanoveným cílem je vytvoření právní normy, která bude odpovídat platné evropské celní legislativě. Nová tuzemská právní úprava by měla obsahovat úpravu právních vztahů, které byly výslovně ponechány na národní úrovni, a zároveň bude reagovat na problémy spojené s aplikací některé ustanovení dosavadní právní úpravy v praxi.

V rámci adaptace tuzemského právního řádu na celní kodex Unie dojde zejména k níže uvedeným změnám.

Zejména se jedná o sjednocení stávajících postupů pro výkon celního dohledu, celní kontroly, celního řízení, včetně zajištění cla, jeho vyměření a následný výběr, tak aby mohly být využívány moderní nástroje a technologie v souladu s dlouhodobým cílem Komise nastavit jednoduché a bezpapírové prostředí pro cla a obchod.

V oblasti usnadnění podnikání bude nově upravena možnost administrovat zajištění celního dluhu pro osoby tzv. **přímých zástupců**, kteří tak vedle zastupování osob v celním řízení budou moci požádat o povolení poskytnout jistotu za osobu, od níž se jistota požaduje.

Dále bude umožněno, aby osobě, která poskytla jistotu složením částky, bylo povoleno tuto jistotu opakovaně používat k zajištění celního dluhu, který by mohl vzniknout nebo který vznikl z jedné nebo několika operací. Tento způsob zajištění celního dluhu zjednoduší provádění celního řízení zejména malým a středním dovozcům, neboť nebudou nuceni zajišťovat celní dluh individuálně, nebo prostřednictvím záručních listin nebo záručních dokladů.

Zjednodušení nastane i v případě aplikace **nepřímého zastoupení**, a to již ve fázi sdělování výše vyměřeného cla, kde bude aplikován princip solidárního dlužníka a všechny úkony adresované osobě nepřímého zástupce budou automaticky účinné i vůči osobě, na jejíž účet je celní prohlášení činěno. Oproti stávající právní úpravě tak ubude povinnost celního úřadu složitě opakovat sdělování výše cla osobě nepřímo zastoupené, neboť v okamžiku sdělení výše vyměřeného cla deklarantovi (osobě nepřímého zástupce) bude lhůta pro jeho úhradu běžet jak této osobě, tak i osobě nepřímo zastoupené.

V návaznosti na princip solidarity spoludlužníka nastane zjednodušení i v provádění kontrol po propuštění zboží v případě aplikace nepřímého zastoupení. Celní úřad

na základě posouzení stavu věci, zejména s ohledem na princip rychlosti, hospodárnosti a ekonomiky procesu řízení rozhodne, zda kontrolu provede u osoby deklaranta (nepřímý zástupce) nebo u osoby nepřímo zastoupené, přičemž po ukončení kontroly bude doměřené clo sděleno oběma dlužníkům.

Zavádí se i tzv. **institut technických oprav údajů v rozhodnutí o propuštění zboží do navrženého celního režimu**, opět s cílem zjednodušit nápravu těch údajů, které nemají vliv na výši stanoveného cla.

Nad rámec celního kodexu Unie se do národního práva zavádí nově upravené instituty, kterýmiž jsou definice celního řízení, precizace institutu celních kontrol a fikce doručování při nepřímém zastoupení. Dalším je zavedení institutu rozhodnutí předběžné povahy zadržení věci na základě celní kodexu Unie, tedy ne zadržení jen pro účely správního trestání. Nově se zavádí možnost zajištění cla osobou odlišnou od dlužníka a opakované použití částky sloužící k zajištění cla.

1.6 Zhodnocení rizika

Reálným rizikem je při nečinnosti postih České republiky v důsledku nesprávného výběru cla a následném **postihu ze strany Evropské unie**.

Neprovedením navrhovaných změn nedojde k adaptaci tuzemského právního rámce na celní kodex Unie. Zůstane zachována již dnes nevyhovující stávající právní úprava, ze které již většina ustanovení byla vypuštěna. Zejména nedojde ke sjednocení celních režimů používaných v jednotlivých členských státech, včetně používání informačních a komunikačních technologií, úpravě procesních režimů odlišných od zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), a tuzemské úpravy správního trestání.

2 Návrh variant řešení

2.1 Návrh možných variant řešení (včetně varianty nulové)

Varianta 0 – Zachování stávajícího stavu

Tato varianta spočívá v zachování dosavadního právního stavu, kde by nebyla provedena adaptace tuzemského právního řádu na celní kodex Unie. Nulová varianta není schopna z povahy věci naplnit stanovený cíl, neboť s ohledem na ustanovení bodu 1.5 Popis cílového stavu by národní úprava nekorespondovala s právní úpravou Evropské unie.

Varianta 1 – Novela stávající právní úpravy

V rámci nutnosti adaptace tuzemského právního řádu na celní kodex Unie a navazující prováděcí právní předpis byla zvažována i varianta novelizace stávající právní úpravy v celním zákoně z roku 1993. Jedná se však o právní normu z roku 1993, která byla již mnohokrát novelizována a převážná část ustanovení je z ní již vypuštěna.

Varianta 2 – Návrh nového zákona

Primárním cílem navrženého legislativního úkolu je formou návrhu nového zákona provést adaptaci tuzemského právního řádu na celní kodex Unie. V nové právní úpravě dochází zejména ke změnám uvedeným v bodu 1.5 Popis cílového stavu.

3 Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Výše uvedené varianty byly vyhodnoceny podle několika kritérií, která pokrývají klady a zápory (resp. přínosy a náklady) jednotlivých navržených variant.

Jako hlavní hodnotící kritéria byla identifikována:

- Náklady zavedení (investiční)
- Nefinanční dopady spojené s implementací práva
- Jednoznačnost a srozumitelnost zákona
- Systematika právního řádu/kvalita zákona (práva)
- Elektronizace správy a snížení administrativní zátěže adresátů normy

Dále pak z analýzy rizik vyplynulo další kritérium:

- Nesplnění povinností, k nimž je Česká republika vázána mezinárodním právem

3.2 Náklady a nevýhody

Investiční náklady

Podstatné přímé náklady s návrhem nového celního zákona nejsou spojeny. Přímé náklady vyplývají v souvislosti s novým celním zákonem, kdy bude nutné upravit IT systémy v rozsahu definovaném celním kodexem Unie. Celní kodex Unie v čl. 280 zavádí tzv. pracovní program pro vývoj elektronických systémů, který obsahuje požadované změny v jednotlivých IT systémech. Všechny členské země jsou povinny tyto změny realizovat do 31. prosince 2020, kdy končí tzv. přechodné období (čl. 278).

Rozvoj IT systémů celní správy se předpokládá v rámci spolufinancování Evropské unie (projekt IROP). V současné době je projekt připraven k předání na Ministerstvo vnitra v rámci Výzvy 4 Aktivita vedoucí k úplnému elektronickému podání. Cílem tohoto programu je podpořit aktivity vedoucí k úplnému elektronickému podání, tedy vytvoření podpůrných služeb elektronického podání, vytvoření samoobslužných míst pro úplné elektronické podání, elektronizace formulářů veřejné správy, implementace identifikace a autentizace ve smyslu nařízení eIDAS pro využívání služeb eGovernmentu prostřednictvím kontaktních míst a podpora sdílení identitních služeb na národní a regionální úrovni. Pokud by celní správa s tímto projektem neuspěla a nezískala dotaci EU v rámci IROP, bude nutné hledat řešení v rámci státního rozpočtu formou omezení jiných investic či uplatněním nadpožadavků v rámci podprogramu ICT CS na období 2016 – 2019.

Vzhledem ke skutečnosti, že postupné zavádění IT systémů je pro členské státy právně závazné, neboť vychází z přímo použitelných předpisů unijního práva, lze říci, že povinné je zároveň i zajištění potřebných finančních zdrojů (pravděpodobně ze státního rozpočtu), byť by to zároveň znamenalo jisté omezení jiných investičních aktivit celní správy.

Požadovaná rozšíření IT systémů představují změny v centrálních systémech Generálního ředitelství cel. Deklarantského softwaru (tzn. IT systémů dovozců) se tyto změny nedotknou.

Nefinanční dopady spojené s implementací práva

Každá změna právního předpisu si vyžádá dopady. V obecné rovině jde o dopady v podobě seznámení se s obsahem právního předpisů a jeho zavedením do praxe v nejširším slova smyslu. V případě návrhu nového celního zákona to znamená především seznámení se na straně osob aplikujících právo, tedy deklarantů a úředních osob správce cla včetně jejich zaškolení. Zároveň jde o dopady v podobě revize stávajících metodických postupů a pomůcek a vytvoření postupů a pomůcek nových.

3.3 Přínosy a výhody

Elektronizace správy a snížení administrativní zátěže adresátů normy

K posílení elektronizace správy dojde na základě přímé aplikace celního kodexu Unie za podmínky řádné adaptace českého právního řádu. Lze předpokládat úspory na straně dotčených subjektů i státní správy v důsledku posílení elektronizace správy v podobě rozšíření okruhu elektronických podání a elektronicky vedených procesních úkonů a postupů. Současně dojde ke snížení administrativní zátěže adresátů normy v důsledku zavedení některých zjednodušujících institutů, uvedených v bodě 1.5 (možnost poskytnutí zajištění cla přímým zástupcem, možnost opakovaného použití jistoty ve formě složené částky, institut technických oprav údajů v rozhodnutí o propuštění zboží atd.). Tyto úspory není snadné přesně kvantifikovat, a to i s ohledem na skutečnost, že aktuálně není známé přesné nastavení budoucích infomačních systémů, které do značné míry vyplyne z dosud nepřijatých prováděcích předpisů k celnímu kodexu Unie. Je však možné předpokládat v jakých oblastech dojde ke zjednodušení práce. Detailnímu odhadu úspor se věnuje následující kapitola.

Úspory v oblasti kontrol po propuštění zboží na straně celní správy

Během let 2013 až 2015 došlo k celkovému prodloužení délky provádění kontrol po propuštění zboží o 25 dní (viz tabulka). Celková doba provádění kontrol se zvedla ze 111 dní na 136 dní. Přijetím navrženého systému dojde ke zjednodušení v procesu provádění kontrol po propuštění zboží a tím i zkrácení celkové délky kontroly. Zjednodušením zahájení a ukončení kontroly odpadnou dvě až tři úřední jednání. Odhaduje se, že délka průměrné kontroly klesne o 1 měsíc, tedy že dojde k poklesu délky kontroly o 22 %. Při stávajícím počtu zaměstnanců v orgánech Celní správy České republiky provádějících kontroly po propuštění zboží lze předpokládat, že v důsledku schválení navržené úpravy dojde ke zvýšení počtu kontrol po propuštění zboží. Bude se provádět více kontrol, které budou méně procesně náročné, čímž bude lépe zajištěn výběr cla a daní. Zároveň tento stav bude plně akceptovat novou roli kontrol po propuštění zboží, které jsou podle celního kodexu Unie jedinou univerzální formou doměření cla nebo daní z moci úřední. Snížení počtu nutných úředních úkonů při provádění kontroly po propuštění zboží přinese rovněž snížení nákladů na provedení jedné kontroly po propuštění zboží.

Období	Délka ukončených kontrol – počet dní
2013	111
2014	131
1 -3 Q 2015	136

Úspory v oblasti kontrol po propuštění zboží na straně soukromých osob

Největší úspory nákladů bude mít navržená právní úprava na segment živnostníků, malých a středních podnikatelů, protože tyto subjekty představují zhruba dvě třetiny všech kontrolovaných subjektů. Tyto subjekty jsou vlastním prováděním kontroly nejvíce zatíženy, protože velmi často se v jejich organizační struktuře nevyskytuje zaměstnanec, který by byl přímo zodpovědný za komunikaci s orgány Celní správy České republiky. V této souvislosti jsou pak kontrolou zatíženy představitelé statutárních orgánů těchto společností, jejich finanční ředitelé či hlavní účetní. Při úspoře dvou až tří jednání dojde u těchto osob k úspoře 10 až 15 hodin na každou kontrolovanou osobu. Tento čas budou podnikatelské subjekty moci využít pro svou podnikatelskou činnost místo pro komunikaci s orgány Celní správy České republiky.

Úspory v oblasti zjednodušených oprav (technické opravy)

Za poslední dva roky provedly orgány Celní správy České republiky celkem 50 tisíc celních řízení za účelem provedení opravy údajů v celním prohlášení nefiskální povahy, a to buď z moci úřední, nebo na žádost. Průměrně se tedy jedná o cca 25 tisíc řízení ročně.

Každé celní řízení předpokládá:

- formální zahájení řízení (buď odeslání sdělení k zahájení, nebo přijetí žádosti),
- hodnocení důkazních prostředků,
- případné doplnění spisové dokumentace (často aplikováno v řízení na žádost),
- sdělení výsledků dokazování,
- zaslání rozhodnutí,
- vyznačení právní moci,
- vyřízení případu v evidenci,
- archivaci.

Celkový průměrný čas potřebný k vyřízení jednoho případu je stanoven v rozmezí 3-3,5 hodiny (do celkového času jsou zahrnuty všechny manipulace se spisovým materiálem a všechny osoby, který se spisem manipulují). Komunikace probíhá zásadně autorizovaným způsobem, tj. buď do vlastních rukou, nebo prostřednictvím datové zprávy.

V případě aplikace technických oprav bude nutné vykonat následující úkony:

- vyhodnocení nutnosti provedení opravy (posouzení správnosti konkrétního údaje),
- případné neformální ověření (telefonicky, e-mailem) údajů,
- provedení opravy v systému celní správy,
- automatické zaslání zprávy deklarantovi ze systému celní správy.

Podle analýzy celní správy lze předpokládat, že dojde z popudu zjednodušených oprav k následujícím úsporám:

Celkem ušetřené náklady na straně celní správy

18,221 mil. Kč

Počet případů	25 000 případů
Celkový průměrný čas potřebný k vyřízení jednoho případu	1 hodina
Celková úspora času ze strany celních orgánů	62 500 člověkohodin
Průměrná hodinová cena práce včetně odvodů	269,94 Kč
Celkové ušetřené mzdové náklady	16 871 000 Kč
Cena za 1 odeslanou datovou zprávu	18 Kč
Počet zpráv při komunikaci s deklarantem v průběhu řízení	3
Celkové ušetřené náklady na komunikaci	1 350 000 Kč
Celkem ušetřené náklady na straně celní správy	18 221 000 Kč

Celkem ušetřené náklady na straně hospodářských subjektů

11,5 mil. Kč

Úspora na straně hospodářských subjektů na jednom případě	1,5 - 2 hodiny
Hodin celkem	50 000 hodin
Průměrná hodinová mzda	215 Kč
Celkové ušetřené mzdové náklady	10 750 000 Kč
Celkové ušetřené náklady na komunikaci - odhad	750 000 Kč
Celkem ušetřené náklady na straně subjektů	11 500 000 Kč

Systematika právního řádu

Účelem přijímaného opatření má být adaptace národního právního řádu na přímo použitelné předpisy Evropské unie. Při adaptaci je nutné zohlednit stávající instituty právního řádu a jeho systém jako celek. Nejvhodnější bude to řešení, které bude možné zasadit do stávajícího rámce právního řádu tak, aby byl vytvořen ucelený a srozumitelný systém právních norem.

Jednoznačnost a srozumitelnost zákona

Jednak jde o využití informačních a komunikačních technologií (zajištění usnadnění obchodu a současně účinnosti celních kontrol, tím i snižování nákladů podniků a rizik pro společnost; v této souvislosti zavedení přechodného období, po které bude možné používat jiné způsoby nebo metody elektronického zpracování dat, a to do 31. prosince 2020, a dále důvěryhodným subjektům by mělo být umožněno využívat vzájemného mezinárodního statusu oprávněných hospodářských subjektů).

3.4 Vyhodnocení variant

Varianta 0 - Zachování stávajícího stavu

Náklady zavedení (investiční) – přestože varianta 0 nezavádí implementaci celního kodexu Unie do českého právního řádu, přímo použitelné předpisy Evropské unie bude nutné i tak použít. Je proto nutné i při variantě 0 počítat s náklady na IT ve výši 100 mil. Kč. Praktická realizace změn a jejich využití budou nicméně zkomplikovány nekompatibilitou národní právní úpravy.

Nefinanční dopady spojené s implementací práva – z důvodu absence právní úpravy v českém právním řádu, lze očekávat zvýšené nefinanční dopady na implementaci související s nezbytností vytvořit aplikační praxi bez právního podkladu, se zvýšeným rizikem právních sporů, apod.

Jednoznačnost a srozumitelnost zákona – zákon bude nejasný, nesrozumitelný, nepřehledný.

Systematika právního řádu – zachovává se stávající úprava, která je sice zařazena do systému právního řádu, nicméně toto zařazení je nedokonalé a překonané praxí i vývojem právní úpravy (zejména přijetím daňového řádu).

Elektronizace správy a snížení administrativní zátěže adresátů normy – k uvedeným efektům dochází pouze v omezené míře (nelze aplikovat zjednodušení předpokládaná národní úpravou a rozšíření elektronizace bude omezeno nekompatibilitou národní právní úpravy).

Nesplnění povinností, k nimž je Česká republika vázána mezinárodním právem – nejsou splněny povinnosti, ke kterým je Česká republika zavázána.

Varianta 1 - Novela stávající právní úpravy

Náklady zavedení (investiční) - předpokládaná celková částka na úpravu IT systémů dle výše uvedených požadavků nepřekročí 100 mil. Kč.

Nefinanční dopady spojené s implementací práva – dopady se odvíjejí od obsahu přímo použitelných předpisů Evropské unie, a to zejména prováděcích nařízení k celnímu kodexu Unie, jejichž finální podoba ještě není plně známa.

Jednoznačnost a srozumitelnost zákona – zákon bude po rozsáhlých novelách méně přehledný, než kdyby se zavedla nová právní úprava, lze očekávat vznik výkladových a aplikačních problémů ve vyšší míře, než v případě návrhu nového zákona, jelikož bude nutné nová pravidla přizpůsobit platné právní úpravě, která je v mnoha směrech nedokonalá.

Systematika právního řádu – zachovává se stávající úprava, která je sice zařazena do systému právního řádu, nicméně toto zařazení je nedokonalé a překonané praxí i vývojem právní úpravy (zejména přijetím daňového řádu).

Elektronizace správy a snížení administrativní zátěže adresátů normy – bude docházet k úsporám z uvedených důvodů.

Nesplnění povinností, k nimž je Česká republika vázána mezinárodním právem - jsou splněny povinnosti, ke kterým je Česká republika zavázána.

Varianta 2 – Návrh nového zákona

Náklady zavedení (investiční) - předpokládaná celková částka na úpravu IT systémů dle výše uvedených požadavků nepřekročí 100 mil. Kč.

Nefinanční dopady spojené s implementací práva – dopady jsou stejné jako u varianty 1 a odvíjejí se od obsahu přímo použitelných předpisů Evropské unie, a to zejména prováděcích nařízení k celnímu kodexu Unie, jejichž finální podoba ještě není plně známa.

Jednoznačnost a srozumitelnost zákona – zákon je především srozumitelný, protože je procesně právní úprava zakomponována do českého právního systému a je upravena jedním předpisem.

Systematika právního řádu – z hlediska systematiky je tato varianta nejvhodnější, viz např. kapitola 3.3.

Elektronizace správy a snížení administrativní zátěže adresátů normy – bude docházet k úsporám z uvedených důvodů.

Nesplnění povinností, k nimž je Česká republika vázána mezinárodním právem - jsou splněny povinnosti, ke kterým je Česká republika zavázána.

4 Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Následující tabulka je grafickým přehledem vyhodnocení variant, které bylo zpracováno v kapitole 3.4. Nejde o snahu kvantifikovat kvalitativní hodnocení podle jednotlivých kritérií, ale zpřehlednit vyhodnocení variant. Hodnotitel řadí varianty podle vhodnosti číslicemi od nejlepší (číslo 1) po nejhorší (číslo 3).

Tabulka 1: Vyhodnocení navržených variant

	Plnění povinností, k nimž je Česká republika vázána mezinárodním právem	Náklady zavedení (investiční)	Dopady spojené s implementací práva	Jednoznačnost a srozumitelnost zákona	Systematika právního řádu	Elektronizace správy
V0	3	1-3	3	3	2-3	3
V1	1-2	1-3	1-2	2	2-3	1-2
V2	1-2	1-3	1-2	1	1	1-2

Na základě posouzení variant se jeví jako jediná možnost za účelem kvalitního výkonu státní správy v celní oblasti zcela nová právní úprava na národní úrovni, která bude adaptovat tuzemský právní řád na celní kodex Unie a prováděcí předpisy. Tato nová úprava zároveň bude reagovat na problémy spojené s aplikací některých ustanovení dosavadní právní úpravy v praxi.

5 Implementace doporučené varianty a vynucování

Navrhované změny budou provedeny novým celním zákonem. Vynucování nově stanovených pravidel bude probíhat prostřednictvím mechanismů stanovených ve zmíněném předpise.

6 Přezkum účinnosti regulace

Účinnost přijatých změn bude ověřována v praxi formou kontroly fungování nové právní úpravy v rámci provádění celního řízení.

7 Konzultace a zdroje dat

Konzultace přípravy nového celního zákona probíhají v rámci setkání Smíšené pracovní skupiny pro e-Customs, přičemž se jedná o skupinu zaměřenou na úzkou

spolupráci mezi celní správou a zástupci obchodní a deklarantské veřejnosti v oblasti celní a daňové problematiky, kterými jsou např. i zástupci Hospodářské komory České republiky nebo sdružení dopravců ČESMAD. Výsledek uvedených konzultací svědčil ve prospěch řešení, které je předmětem návrhu právní úpravy.

Předložený návrh byl opakovaně diskutován se zájmovými svazy operujícími v oblasti spedice a logistiky na tzv. jednáních smíšené skupiny, přičemž zástupci těchto svazů a sdružení se shodli na tom, že návrh jako celek by měl přinést značné personální a finanční úspory v rámci prováděných celních řízení.

Kladné hodnocení směřovalo zejména do následujících oblastí

- zjednodušení kontroly po propuštění zboží,
- zjednodušené provádění oprav (technické opravy),
- rozšíření možností zajištění celního dluhu (zejména opakované složení jistoty v hotovosti podpoří malé a střední podniky, očekávaná úspora na nákladech za nevyužité bankovní záruky je řádově v jednotkách mil. Kč),
- zlepšení právního postavení solidárního dlužníka, zejména v oblasti nepřímého zastoupení a následné administrace řízení o doměření cla nebo vracení přeplatku na cle (opět značné úspory pro malé a střední podniky, za 1 rok se může jednat řádově o jednotky mil. Kč).